

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З
ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО» (5–9 КЛАСИ, НУШ)
Ужгородський ліцей ім. Августина Волошина Ужгородської міської ради
Закарпатської області
2026/2027 навчальний рік**

1. Нормативна основа

Оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів з інтегрованого курсу «Мистецтво» здійснюється відповідно до:

1. Закону України «Про освіту».
2. Закону України «Про повну загальну середню освіту».
3. Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898.
4. Наказу Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 № 722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів».
5. Наказу Міністерства освіти і науки України від 14.08.2026 № 1427 «Про затвердження Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів закладів загальної середньої освіти».
6. Чинної модельної навчальної програми інтегрованого курсу «Мистецтво» та розробленої на її основі навчальної програми, за якою працює заклад освіти.

Оцінювання ґрунтується на компетентнісному, діяльнісному, творчому та особистісно орієнтованому підходах із урахуванням індивідуальних здібностей і навчального поступу учнів.

2. Загальні підходи до оцінювання

Оцінювання результатів навчання з інтегрованого курсу «Мистецтво» спрямоване на визначення рівня сформованості мистецької компетентності учнів, їхньої здатності сприймати, розуміти, аналізувати й інтерпретувати твори мистецтва, створювати власні художні образи та висловлювати естетичне ставлення до мистецьких явищ.

Основними завданнями оцінювання є визначення здатності учнів:

- сприймати та розуміти твори різних видів мистецтва;
- розпізнавати основні види, жанри, стилі та художні особливості мистецтва;
- аналізувати засоби художньої виразності;
- характеризувати зміст і настрій мистецьких творів;
- порівнювати твори різних видів мистецтва;
- розуміти зв'язки мистецтва з історією, культурою та суспільством;
- створювати власні художні образи;
- використовувати різні художні техніки й матеріали;
- брати участь у музичній, образотворчій, театральній та інших видах мистецької діяльності;
- висловлювати й аргументувати власні естетичні судження;
- презентувати результати творчої діяльності;
- оцінювати власний творчий поступ;
- поважати культурне різноманіття та мистецькі традиції.

Оцінювання здійснюється за **12-бальною шкалою**, якщо саме таку шкалу встановлено для інтегрованого курсу відповідно до чинних нормативних вимог та рішень педагогічної ради ліцею.

3. Основні групи результатів навчання

Група 1. Пізнання мистецтва та художнє мислення

Оцінюється здатність учня сприймати, розуміти, аналізувати, інтерпретувати й порівнювати твори мистецтва різних видів, жанрів і стилів.

Основні показники:

- знання основних мистецьких понять;
- розпізнавання видів і жанрів мистецтва;
- розуміння змісту художніх творів;
- визначення теми, ідеї та настрою;
- аналіз засобів художньої виразності;
- характеристика особливостей мистецьких стилів;
- розпізнавання мистецьких творів і їхніх авторів відповідно до навчальної програми;
- порівняння мистецьких явищ;
- установлення зв'язків між різними видами мистецтва;
- розуміння культурно-історичного контексту;
- аргументування власних суджень;
- формулювання висновків.

Особлива увага приділяється здатності учня не лише відтворювати мистецькі відомості, а й самостійно аналізувати художні твори та пояснювати їхні особливості.

Група 2. Художньо-творча діяльність і мистецька комунікація

Оцінюється здатність учня створювати художні образи, використовувати мистецькі техніки, брати участь у творчій діяльності та представляти її результати.

Основні показники:

- розуміння творчого завдання;
- формування художнього задуму;
- добір мистецьких засобів;
- використання відповідних матеріалів і технік;
- застосування засобів художньої виразності;
- створення власного художнього продукту;
- оригінальність творчого рішення;
- самостійність виконання;
- здатність удосконалювати творчий результат;
- участь у колективній мистецькій діяльності;
- презентація власних робіт;
- використання цифрових мистецьких інструментів;
- конструктивне обговорення творчих результатів.

Група 3. Емоційний досвід і художньо-естетичне ставлення

Оцінюється здатність учня емоційно сприймати мистецтво, усвідомлювати художні образи, висловлювати й обґрунтовувати власне естетичне ставлення.

Основні показники:

- сприймання емоційного змісту мистецького твору;
- визначення настрою;
- розуміння художнього образу;
- пояснення власного враження;
- встановлення зв'язків між мистецьким твором і життєвим досвідом;

- усвідомлення ролі мистецтва в житті людини;
- повага до різних естетичних поглядів;
- здатність інтерпретувати мистецькі образи;
- аргументування естетичних суджень;
- аналіз власного творчого поступу;
- усвідомлення культурної цінності мистецької спадщини.

Оцінюються вміння сприймати, осмислювати та обґрунтовувати ставлення до твору, а не особисті емоції чи естетичні вподобання учня самі по собі.

4. Загальні рівні результатів навчання

Рівень	Бали	Узагальнена характеристика
Початковий	1–3	Учень розпізнає окремі види мистецтва, називає прості мистецькі поняття, виконує елементарні творчі завдання переважно за допомогою вчителя, висловлює нескладні враження від творів.
Середній	4–6	Учень розуміє основний зміст мистецьких творів, розпізнає окремі засоби виразності, виконує творчі завдання за зразком, пояснює прості естетичні судження.
Достатній	7–9	Учень переважно самостійно аналізує мистецькі твори, використовує художні засоби, створює завершені творчі роботи, порівнює мистецькі явища й аргументує власні висновки.
Високий	10–12	Учень демонструє глибоке розуміння мистецьких явищ, самостійно інтерпретує твори, створює змістовні й оригінальні художні образи, обґрунтовує творчі рішення та критично оцінює результати.

Наведена таблиця є предметно адаптованим узагальненням рівнів оцінювання. Повні офіційні загальні критерії за кожним балом визначено наказом МОН № 722.

5. Критерії оцінювання різних видів навчальної діяльності

5.1. Усні відповіді

Оцінюються:

- правильність і повнота відповіді;
- знання основних мистецьких понять;
- розуміння видів, жанрів і стилів мистецтва;
- використання мистецької термінології;
- уміння аналізувати художні твори;
- визначення засобів виразності;
- розуміння культурного контексту;
- наведення прикладів;
- логічність і послідовність;
- аргументованість висновків.

5.2. Сприймання та аналіз музичних творів

Оцінюються:

- розуміння загального характеру музичного твору;
- визначення його настрою;
- розпізнавання вокальної та інструментальної музики;

- визначення музичного жанру;
- розпізнавання темпу, ритму, динаміки, тембру;
- визначення музичних інструментів відповідно до навчального завдання;
- аналіз засобів музичної виразності;
- характеристика художнього образу;
- порівняння музичних творів;
- аргументованість власних суджень.

Під час оцінювання враховується здатність учня пояснювати музичні враження з опорою на особливості твору.

5.3. Вокально-хорова діяльність

Оцінюються:

- розуміння характеру музичного твору;
- правильність відтворення мелодії відповідно до навчального завдання;
- відчуття ритму;
- дотримання темпу;
- чіткість дикції;
- узгодження співу з музичним супроводом;
- використання засобів музичної виразності;
- уміння співати в ансамблі;
- дотримання правил безпечного голосоутворення;
- індивідуальний навчальний поступ.

Оцінювання не повинно ґрунтуватися лише на природних вокальних даних учня. Враховуються досягнуті результати навчання та вдосконалення музичних умінь.

5.4. Музично-ритмічна та інструментальна діяльність

Оцінюються:

- правильність відтворення ритму;
- дотримання темпу;
- координація рухів;
- застосування музично-ритмічних навичок;
- використання доступних музичних інструментів;
- здатність виконувати нескладні ритмічні партії;
- узгодження дій з іншими учасниками;
- самостійність;
- творчий підхід;
- аналіз власного виконання.

5.5. Образотворча діяльність

Оцінюються:

- розуміння теми творчої роботи;
- формування художнього задуму;
- правильність добору матеріалів;
- використання художніх технік;
- композиційне рішення;
- застосування кольору, лінії, форми, фактури;
- передавання художнього образу;
- цілісність творчого результату;
- оригінальність;
- самостійність;
- здатність пояснити творчий задум;

- індивідуальний поступ.

Під час оцінювання образотворчих робіт враховуються насамперед досягнення навчальної мети, використання художніх засобів, творчий задум і самостійність, а не лише зовнішня привабливість роботи.

5.6. Малюнок, живопис і графіка

Оцінюються:

- відповідність зображення темі;
- розуміння композиції;
- використання художніх матеріалів;
- правильність застосування вивчених прийомів;
- передавання форми та пропорцій відповідно до навчального завдання;
- використання кольору;
- застосування світлотіні, якщо це передбачено програмою;
- виразність художнього образу;
- завершеність роботи;
- творчий підхід;
- самостійність.

5.7. Декоративно-ужиткова та дизайнерська діяльність

Оцінюються:

- розуміння особливостей обраного виду мистецтва;
- знання відповідних художніх традицій;
- створення творчого задуму;
- добір матеріалів;
- використання декоративних засобів;
- композиційна цілісність;
- гармонійність кольорового рішення;
- правильність виконання технологічних прийомів;
- оригінальність;
- якість результату;
- самостійність;
- здатність оцінити власну роботу.

5.8. Театральна діяльність

Оцінюються:

- розуміння художнього змісту;
- аналіз характеру персонажа;
- здатність передавати художній образ;
- використання міміки, жестів та інтонації;
- виразність мовлення;
- взаємодія з партнерами;
- розуміння драматургічної ситуації;
- імпровізаційні вміння;
- творче рішення;
- самостійність;
- здатність аналізувати виконання.

Під час оцінювання враховуються індивідуальні можливості учня та характер навчального завдання.

5.9. Сприймання та аналіз творів образотворчого мистецтва

Оцінюються:

- визначення виду й жанру твору;
- розуміння його змісту;
- визначення художнього образу;
- аналіз композиції;
- характеристика кольорового рішення;
- пояснення використання світла й тіні;
- визначення художніх засобів;
- розуміння авторського задуму;
- порівняння мистецьких творів;
- аргументованість естетичних суджень.

5.10. Порівняльний аналіз мистецьких творів

Оцінюються:

- правильність визначення критеріїв порівняння;
- розуміння особливостей творів;
- визначення спільних ознак;
- виявлення відмінностей;
- порівняння художніх засобів;
- розуміння історико-культурного контексту;
- установлення міжмистецьких зв'язків;
- аргументованість висновків.

Порівняння може здійснюватися між музичними, образотворчими, театральними, кінематографічними та іншими творами.

5.11. Творчі, інтегровані та цифрові мистецькі проєкти

Оцінюються:

- відповідність роботи темі;
- правильність визначення творчої мети;
- оригінальність задуму;
- добір художніх засобів;
- використання відповідних матеріалів і технологій;
- інтеграція різних видів мистецтва;
- самостійність;
- художня цілісність;
- якість представлення результату;
- здатність аналізувати власну творчість;
- дотримання академічної доброчесності та авторського права.

Формами роботи можуть бути презентації, колажі, цифрові малюнки, музичні композиції, відеопроекти, театральні постановки, анімації, артоб'єкти, дослідження та інші творчі продукти.

5.12. Тестові та письмові роботи

Оцінюються:

- знання основних мистецьких понять;
- розуміння видів і жанрів мистецтва;
- знання мистецьких творів та їхніх авторів відповідно до навчальної програми;
- розпізнавання художніх засобів;
- аналіз мистецьких явищ;
- розуміння стилів і напрямів;
- встановлення міжмистецьких зв'язків;

- аргументованість суджень.

Тестові роботи можуть містити завдання з вибором відповіді, встановленням відповідності, визначенням послідовності, розпізнаванням мистецьких творів, аналізом зображень і музичних фрагментів, короткою та розгорнутою відповіддю.

Кількість завдань, їхня складність, максимальна кількість балів і порядок переведення результатів у 12-бальну шкалу визначаються для конкретної роботи та повідомляються учням до її виконання.

6. Особливості оцінювання у 5–6 класах

У 5–6 класах оцінювання спрямоване на формування базових мистецьких знань, розвиток творчих умінь, художнього сприймання, уяви та здатності висловлювати власне ставлення до творів мистецтва.

Оцінюються:

- розуміння основних видів мистецтва;
- розпізнавання жанрів;
- визначення настрою творів;
- використання простих засобів художньої виразності;
- виконання доступних музичних завдань;
- створення нескладних образотворчих робіт;
- участь у театральних і музично-ритмічних вправах;
- розуміння художніх образів;
- висловлення власних вражень;
- самостійність творчої діяльності;
- аналіз власного поступу.

Особлива увага приділяється створенню умов для вільного творчого самовираження та поступового розвитку мистецьких умінь.

7. Особливості оцінювання у 7–9 класах

У 7–9 класах оцінювання спрямоване на поглиблення мистецьких знань, розвиток аналітичного й творчого мислення, здатності інтерпретувати художні твори та створювати власні мистецькі продукти.

Оцінюються:

- розуміння мистецьких стилів і напрямів;
- аналіз художніх творів;
- характеристика мистецьких образів;
- розуміння історико-культурного контексту;
- порівняння творів різних видів мистецтва;
- застосування засобів художньої виразності;
- виконання творчих робіт;
- створення інтегрованих мистецьких проєктів;
- використання цифрових технологій у творчості;
- аргументування естетичних суджень;
- самостійність інтерпретацій;
- оцінювання власного творчого поступу.

Конкретний зміст оцінювання в кожному класі визначається навчальною програмою ліцею.

8. Особливості оцінювання творчих здібностей та індивідуального поступу

Оцінювання з мистецтва має враховувати індивідуальність творчого розвитку кожного учня.

Під час оцінювання не допускається механічне порівняння художніх здібностей дітей.

Враховуються:

- вихідний рівень підготовленості;
- засвоєння мистецьких знань;
- оволодіння визначеними програмою прийомами;
- досягнення мети творчого завдання;
- самостійність виконання;
- використання засобів художньої виразності;
- розвиток творчого мислення;
- здатність удосконалювати власні роботи;
- індивідуальний навчальний поступ.

Відсутність професійних музичних, вокальних або художніх здібностей не є підставою для автоматичного зниження оцінки.

Оцінюються результати навчальної діяльності відповідно до навчальної програми, а не природна обдарованість дитини.

9. Види оцінювання

Формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання здійснюється для відстеження навчального поступу учнів, розвитку їхніх творчих умінь, надання рекомендацій та підтримки інтересу до мистецтва.

Можуть використовуватися педагогічне спостереження, усні коментарі, самооцінювання, взаємооцінювання, аналіз творчих робіт, портфоліо, рефлексія та обговорення мистецьких результатів.

Поточне оцінювання

Поточне оцінювання здійснюється протягом освітнього процесу на основі досягнення очікуваних результатів навчання.

Учитель самостійно визначає форми, інструменти та періодичність оцінювання відповідно до навчальних цілей.

Оцінювання може здійснюватися за результати сприймання й аналізу мистецьких творів, виконання творчих завдань та створення художніх продуктів.

Тематичне оцінювання

Тематичне оцінювання здійснюється за потреби на основі поточних результатів, тематичних робіт або їх поєднання відповідно до чинних рекомендацій МОН.

Окрема підсумкова робота після кожної теми не є обов'язковою.

Семестрове оцінювання

Семестрове оцінювання здійснюється на основі тематичних оцінок, а за їх відсутності — поточних результатів навчання.

За рішенням учителя може проводитися підсумкова семестрова робота або використовуватися результати комплексного творчого завдання.

За підсумками семестру виставляється **одна оцінка з інтегрованого курсу «Мистецтво»** за умови застосування 12-бальної шкали.

Окремі семестрові оцінки за кожною групою результатів не є обов'язковими.

Річне оцінювання

Річне оцінювання здійснюється відповідно до чинних нормативних вимог на основі результатів навчання протягом навчального року.

Річна оцінка відображає рівень досягнення очікуваних результатів навчання з інтегрованого курсу «Мистецтво».

10. Принципи об'єктивності, творчої свободи та академічної доброчесності

Оцінювання результатів навчання здійснюється на засадах:

- об'єктивності;
- справедливості;
- прозорості;
- неупередженості;
- недискримінації;
- індивідуального підходу;
- поваги до творчого самовираження;
- академічної доброчесності.

Під час оцінювання не допускається зниження балів через:

- відсутність природної музичної чи художньої обдарованості;
- відсутність додаткової мистецької освіти;
- матеріальні можливості родини;
- відсутність дорогих художніх матеріалів або інструментів;
- особисті мистецькі вподобання учня;
- відмінність художнього бачення від поглядів учителя;
- особливості індивідуального творчого розвитку.

Учні мають право бути завчасно ознайомленими з критеріями оцінювання, отримувати пояснення виставлених оцінок, конструктивний зворотний зв'язок і оскаржувати результати оцінювання в установленому порядку.

Оцінювання не використовується як засіб покарання.

11. Нормативні та методичні документи

1. **Державний стандарт базової середньої освіти**, постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-п>
2. **Наказ МОН від 04.05.2026 № 722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів»:**
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0922-26>
3. **Наказ МОН від 14.08.2026 № 1427 «Про затвердження Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 5–9 класів закладів загальної середньої освіти»:**
<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-rekomendatsii-shchodo-otsiniuvannia-rezultataiv-navchannia-uchniv-5-9-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity?v=6a8420819f7e7>
4. **Методичний посібник МОН «Мистецька освітня галузь: як оцінювати в НУШ»:**
<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nush/mio-ociniuvannia-2025-putivnik.pdf>
5. **Роз'яснення МОН «МОН спростило процедури оцінювання в базовій школі» від 18.08.2026:**
<https://mon.gov.ua/news/mon-sprostylo-protsedury-otsiniuvannia-v-bazovii-shkoli>
6. **Модельні навчальні програми для 5–9 класів НУШ:**
<https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya-poetapno-z-2022-roku>